



## Основні напрямки розвитку європейської інтеграційної політики в контексті зеленої економіки

**Чала Вероніка Сергіївна**

Д.е.н., проф. кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, м. Дніпро, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2233-2335>; <https://www.webofscience.com/wos/author/record/1499408>; <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=AuthorProfile&authorId=57214099142&zone=>

**Глущенко Анна**

Асистент кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, м. Дніпро, Україна <https://orcid.org/0000-0002-7953-2098>; <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2770579>

**Прийнято: 15.08.2024 | Опубліковано: 29.08.2024**

***Анотація.** У статті досліджено основні заходи державної політики, спрямовані на розвиток екологічної свідомості та дотримання екологічних стандартів на шляху до розвитку європейської співпраці в контексті зеленої економіки. Урядові рішення потребують реалізації в політичній та інвестиційній сферах, що вимагає визначення пріоритетних напрямків інвестування та розробки механізмів і інструментів для їх впровадження. Заходи можуть бути адаптовані до можливостей та потреб кожної окремої*



країни. Європейські розвинені країни виробляють цілеспрямовану політику сталого розвитку, орієнтовану на кооперацію всіх суб'єктів господарювання з метою дотримання принципів екологізації та соціалізації.

**Метою статті** є дослідження основних напрямків розвитку європейської інтеграційної політики в контексті зеленої економіки, а також визначення ключових стратегій та ініціатив, що сприяють сталому розвитку та екологічній безпеці в Європейському Союзі.

**Методологія дослідження.** Для дослідження основних напрямків розвитку європейської інтеграційної політики в контексті зеленої економіки використовуються наступні методи: Вивчення офіційних документів Європейського Союзу, таких як директиви, регламенти та стратегії, що стосуються зеленої економіки; аналіз наукових статей, монографій та звітів міжнародних організацій, присвячених питанням сталого розвитку та зеленої економіки; порівняння політик та стратегій різних країн ЄС щодо зеленої економіки; визначення спільних та відмінних рис у підходах до екологізації економіки. Дослідження проведено із використанням спеціальних та загальнонаукових методів дослідження: синтез, аналіз, система узагальнення та абстрактно-логічного методу для формулювання висновків, щодо проведеного дослідження.

**Результати.** Результати нашого дослідження дозволяють стверджувати, що реалізація концепту «зеленого переходу» в ЄС відбувалася під дією описаних глобальних трендів, в межах тих етапів, які визначені нами для відповідних світових тенденцій та майже в тих самих часових рамках; три відповідні етапи розвитку зеленого концепту в ЄС ми назвали «Підготовка до зеленого переходу» (1973 – 2010), «Кристалізація політики зеленого економічного зростання» (2010 – 2019), «Прискорення зеленого переходу після кризи пандемії» (2020 – теперішній час).

**Ключові слова:** сталий розвиток, відновлювана енергетика, енергоефективність, зелений курс, екологічна політика, Європейський Союз.



## Main directions of the development of the European integration policy in the context of the green economy

**Chala Veronica**

Doctor of Economics, prof. of the Department of Economic Theory and International Economic Relations Dnieper State Academy of Construction and Architecture ,  
Dnipro, Ukraine <https://orcid.org/0000-0002-2233-2335>;  
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/1499408>;  
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=AuthorProfile&authorId=57214099142&zone=>

**Anna Hlushchenko**

Assistant of the Department of Economic Theory and International Economic Relations Dnieper State Academy of Construction and Architecture, Dnipro, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-7953-2098>;  
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/2770579>

**Abstract.** *The article examines the main measures of state policy aimed at the development of environmental awareness and compliance with environmental standards on the way to the development of European cooperation in the context of the green economy. Government decisions need to be implemented in the political and investment spheres, which requires the identification of priority areas of investment and the development of mechanisms and tools for their implementation. Measures can be adapted to the capabilities and needs of each individual country. European developed countries develop a purposeful policy of sustainable development, focused on the cooperation of all business entities in order to comply with the principles of greening and socialization.*

**The purpose of the article** *is to study the main directions of development of the European integration policy in the context of the green economy, as well as to*



*identify key strategies and initiatives that contribute to sustainable development and environmental security in the European Union.*

**Research methodology.** *The following methods are used to study the main directions of the development of European integration policy in the context of the green economy: Study of official documents of the European Union, such as directives, regulations and strategies related to the green economy; analysis of scientific articles, monographs and reports of international organizations devoted to issues of sustainable development and green economy; comparison of policies and strategies of different EU countries regarding the green economy; identification of common and distinctive features in approaches to ecologization of the economy. The research was conducted using special and general scientific research methods: synthesis, analysis, system of generalization and abstract-logical method for formulating conclusions regarding the conducted research.*

**Results.** *The results of our research allow us to state that the implementation of the "green transition" concept in the EU took place under the influence of the described global trends, within the stages that we have determined for the relevant global trends and in almost the same time frames; we called the three corresponding stages of the development of the green concept in the EU "Preparation for the green transition" (1973 - 2010), "Crystallization of the policy of green economic growth" (2010 - 2019), "Acceleration of the green transition after the pandemic crisis" (2020 - present time).*

**Key words:** *sustainable development, renewable energy, energy efficiency, green course, environmental policy, European Union.*

**Постановка проблеми.** В умовах глобальних екологічних викликів та необхідності переходу до зеленої економіки, виникає потреба у визначенні основних напрямів розвитку цієї політики. Проблема полягає у недостатній координації та узгодженості між країнами-членами ЄС щодо впровадження зелених ініціатив, а також у відсутності чітких механізмів фінансування та моніторингу прогресу. Це обмежує ефективність заходів, спрямованих на



зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та забезпечення сталого розвитку.

**Об'єктом дослідження** є європейська інтеграційна політика в контексті зеленої економіки. Дослідження зосереджене на аналізі основних напрямів розвитку цієї політики, які відбулися під дією глобальних зелених трендів, включаючи впровадження циркулярної економіки, еко-інновацій, зменшення викидів парникових газів та підвищення енергоефективності. Особлива увага приділяється вивченню механізмів координації та фінансування зелених ініціатив, а також оцінці їх впливу на економічний та соціальний розвиток країн-членів ЄС.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** У статті «Зелена економіка»: сутність, принципи, перспективи для України, автори Боровик Ю. Т., Слагіна Ю. В. та Полякова О. М. аналізуються ключові аспекти зеленої економіки, її основні принципи та можливості для України, підкреслюють важливість впровадження зелених технологій і програм, таких як «EaP GREEN», для досягнення сталого розвитку країни[1]. Програма дій для сталого розвитку: цей звіт охоплює різні аспекти, включаючи економічні, соціальні та екологічні цілі, і підкреслює важливість інновацій та співпраці між урядами, бізнесом та громадянським суспільством, також акцентує увагу на необхідності інтеграції сталого розвитку у всі сфери політики та управління[2]. Стан і перспективи розвитку зеленої економіки та зеленого бізнесу в Україні: доповідь підкреслює важливість раціонального використання природних ресурсів, зменшення викидів та впровадження енергоефективних технологій розглядає роль державної політики у підтримці зеленої економіки та залученні інвестицій[4]. У статті Бережної Ю. С. «Концепція зеленої економіки: міжнародний аспект», авторка підкреслює важливість зеленого курсу для України, наголошуючи на необхідності інвестицій у природні ресурси та вирішення енергетичних проблем[3]. UN Environment. Decoupling natural resource use and environmental impacts from economic growth. Звіт досліджує концепцію декуплінгу, тобто відокремлення економічного зростання від використання природних ресурсів



та негативних екологічних впливів[11]. Автори С.К. Харічков, В.І. Крутякова. У статті «Ключові орієнтири інноваційної моделі економіки України на засадах сталого природогосподарювання» розглядаються ключові орієнтири для формування інноваційної моделі економіки України на основі сталого природогосподарювання[6]. У статті Політика формування та розвитку «зеленої економіки» як специфічний об'єкт державного регулювання авторка Кумачова А. С. аналізує основні принципи та інструменти державного регулювання зеленої економіки в Україні[5]. Книга *Inclusive green economy policies and practice* авторами якої є Дерек Ітон, Фулай Шенг розглядає політики та практики інклюзивної зеленої економіки, акцентуючи увагу на важливості інвестицій у природний капітал, чисті технології та зелені навички[7]. У статті *How is the global green new deal going?* Автор Барб'єр І. аналізує прогрес у впровадженні глобального зеленого нового курсу, який спрямований на стимулювання економічного відновлення та забезпечення довгострокової економічної стабільності через збереження та захист навколишнього середовища[8]. European Commission. *Circular Economy Action Plan* являє собою план дій з циркулярної економіки спрямований на зменшення тиску на природні ресурси та створення стійкого зростання та робочих місць[9]. European Commission (2020s) *Europe's moment: repair and prepare for the next generation*: Комунікація Європейської комісії пропонує план відновлення після пандемії COVID-19, який включає інвестиції в зелений курс та цифровізацію для забезпечення стійкого та справедливого відновлення[10]. Розкриття шляхів до інклюзивної зеленої економіки: резюме для лідерів: цей звіт від Програми ООН з навколишнього середовища (UNEP) пропонує огляд шляхів до інклюзивної зеленої економіки. Він підкреслює важливість розширення економічних можливостей та вибору для національних економік через цільові фінансові та соціальні політики[12].

**Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.** Проаналізувавши дані публікації було визначено відсутність: огляду впливу глобальних трендів на *реалізацію концепту «зеленого переходу» в ЄС*, та

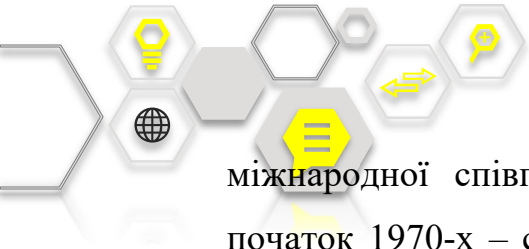


чітких механізмів для забезпечення стійкості і справедливості при впровадженні стратегії сталого розвитку. Проведене нами дослідження робить вагомий внесок у розуміння еволюції зеленої економіки в Європейському Союзі (ЄС) через призму глобальних трендів та етапів розвитку. Нами було визначено три ключові етапи, які відображають поступовий перехід ЄС до зеленої економіки: підготовка до зеленого переходу, кристалізація політики зеленого економічного зростання, прискорення зеленого переходу після кризи пандемії. Отримані результати показують, що реалізація концепту «зеленого переходу» в ЄС відбувалася під впливом глобальних трендів та в межах визначених нами етапів, що дозволяє краще зрозуміти динаміку та перспективи розвитку зеленої економіки в Європі

#### **Цілі статті:**

- *Визначити основні інструменти та політичні заходи для екологізації економіки.*
- *Дослідити основні глобальні тренди та етапи міжнародної співпраці на тлі зеленого переходу країн ЄС.*
- *Проаналізувати реалізацію концепту «зеленого переходу» в ЄС, що відбувалася під дією глобальних трендів*

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Новий Глобальний Зелений Курс закликав уряди виділяти значну частку фінансових коштів у зелені сектори для досягнення трьох цілей: 1) відновлення економіки; 2) викорінення злиднів; 3) скорочення викидів вуглецю та деградації екосистем. Ця без перебільшення ключова подія щодо визнання нового вектору розвитку людства на основі відповідального суспільного відтворення (екологобезпечних виробництва, обміну, споживання) увібрала в себе досвід десятиліть шляху наполегливої роботи експертів, дослідників, міжнародних організацій, а також спонукала подальші зусилля щодо впровадження ідей зеленого економічного переходу в стратегії розвитку різних країн, а також їхніх інтеграційних об'єднань[1-4]. Нами пропонується розглядати гензис ідей та політики впровадження глобального зеленого переходу у вигляді 3-х етапів



міжнародної співпраці: **підготовчий (декларативно-концептуальний)** – початок 1970-х – середина 2000-х рр; **основний (політично-визначений)** – кінець 2000-х – початок 2010-х рр. та **етап прискореного розвитку** – з середини 2010-х років по теперішній час. Кожен з етапів не тільки задавав певні глобальні тренди інституційно-екологічного забезпечення зростання, але й створював як для окремих країн, так і для їхніх інтеграційних утворень – ЄС зокрема – своєрідну «систему координат» (у вигляді орієнтирів, пріоритетів, моделей оцінки тощо) розбудови зеленої економіки.

### **Етап 1: Підготовчий (декларативно-концептуальний)**

Так, на першому етапі відбувалася початкова кристалізація базового зеленого підходу до економічного зростання, яке спиралося на такі відомі ключові роки й події:

1) 1972 рік: Конференція ООН з проблем навколишнього середовища, у декларації якої вперше сформульовані 26 принципів розробки міжнародних і національних політик та економічних реформ виходячи з ідеї про те, що настав період, коли людина, яка є одночасно як творінням, так і творцем навколишнього середовища, повинена регулювати свої дії;

2) 1992 рік, в якому прийнятті базові міжнародні документи: декларація Конференції ООН з проблем навколишнього середовища та Рамкова конвенція ООН щодо змін клімату.

Відмінним рисами цих документів стало те, що переважна більшість країн світу зголосилися співпрацюють з питань сталого розвитку та зміни клімату; при цьому кожна держава має розробити власні законодавчі акти.

3) 2000 рік: підписання 189-ма країнами світу Декларації Тисячоліття ООН, яка визначила Цілі розвитку тисячоліття (до 2025 р.). Вважається, що на противагу Порядку денному на XXI століття (1992 р., Ріо), що ознаменував прийняття Цілей розвитку тисячоліття і дав більш сильний поштовх для зміни політики та інвестицій, коли вдалося каталізувати міжнародну співпрацю та інвестиції для досягнення соціальних цілей.



4) 2005 рік: Республіка Корея вперше представила власну концепцію зеленого зростання (Конференція міністрів охорони навколишнього середовища Азійсько-Тихоокеанського регіону), яка в подальшому розвинулася в Національну стратегію зеленого зростання та перший в світі конкретний 5-річний план зеленого зростання.

Характеризуючи перший етап формування ідеї та політики впровадження глобального зеленого переходу, слід зазначити, що 1) всі документи, прийняті на міжнародному рівні вказують напрямок, у якому повинні рухатися держави для зменшення навантаження на екосистеми та просування до сталого розвитку; 2) всі рішення, спрямовані на зменшення наслідків від економічної діяльності, узгоджено стали прийматися на міжнародному рівні, при цьому підвищуючи можливості адаптації національних планів та стратегій; 3) міжнародне співтовариство країн погодилося надавати допомогу, як в технічних, так і у фінансових питаннях, країнам, що розвиваються в питаннях охорони навколишнього середовища.

## **Етап 2: Основний (політично-визначений)**

Другий етап розвитку глобального зеленого переходу, на нашу думку, розпочався на фоні активізації екологічної політики та концепції зеленого зростання в Азійському регіоні, зокрема в Республіці Корея. Подальші події та документи носили вже не стільки концептуальний, скільки конкретний щодо механізмів та стимулів, характер, на що вплинули також наслідки світової фінансової кризи. Зазначимо, що саме на фоні кризи у 2008 році власне і була відроджена та переосмислена концепція зеленої економіки як політична відповідь на численні глобальні кризи (як екологічні, так і економічні). У результаті в жовтні 2008 року ООН з питань навколишнього середовища запустила згадану вище Ініціативу зеленої економіки, щоб забезпечити аналіз та політичну підтримку для інвестицій у зелені сектори та для екологізації ресурсоемних та/або забруднюючих секторів. Доповідь ЮНЕП «Глобальний зелений новий курс (Global Green New Deal, GGND)» була опублікована в квітні 2009 року та пропонувала комплекс політичних дій, які б стимулювали



економічне відновлення та водночас підвищили стабільність світової економіки в боротьбі з наслідками фінансової кризи.

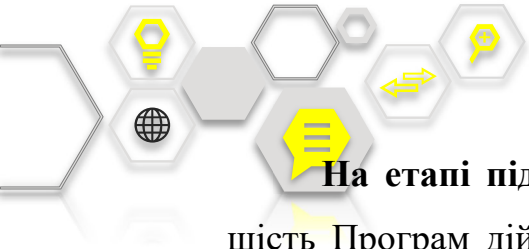
Названі ініціативи та документи суттєво вплинули на реакцію урядів щодо фінансової кризи та економічної рецесії шляхом прийняття експансійної політики, яка включала «зелений» фінансовий компонент. Саме в рамках забезпечення досягнення цілей сталого розвитку зелену економіку розглядали на конференції UNCSД «Ріо+20» в 2012 році, з підсумкових документів якої випливає, що: 1) зелена економіка є одним з ефективних інструментів ліквідації жебрацтва та забезпечення сталого розвитку; 2) зелена економіка дозволяє максимально ефективно використовувати природні ресурси, що підвищує ефективність їхнього використання. [5,7,8].

### **Етап 3: Прискорення розвитку**

Початком третього етапу (прискореного) впровадження політики зеленої економічного зростання, на нашу думку, слід вважати започаткування в 2012 році UNEP та її партнери (МОП, ЮНІДО, ПРООН та ЮНІТАР) Партнерства для дій щодо зеленої економіки (PAGE). Ця подія характеризується розширенням концепції зеленої економіки принципами справедливості та інклюзивності та кращим розумінням поняття «екологічних меж» економічного зростання [9].

Другою важливою подією цього етапу слід вважати ухвалення в 2015 році на Саміті ООН зі сталого розвитку в Нью-Йорку Порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року та Цілей сталого розвитку (ЦСР) [10].

Третьою важливою подією третього етапу реалізації Глобального зеленого курсу є погодження в грудні 2015 р., в Парижі 195-ма країнами світу плану зі скорочення викидів парникових газів (так звана «Паризька угода»). Це була перша спільна юридична угода, спрямована на запобігання змінам клімату, в якій визнано, що регулюючи свою діяльність, людина повинна враховувати не тільки нинішні, але й майбутні покоління, так як всі мають право на свободу, рівність і сприятливі умови життя[11].



**На етапі підготовки до зеленого переходу** в ЄС були запроваджені шість Програм дій у галузі навколишнього середовища (перша програма – 1973 – 1976; друга – 1977 – 1982; третя – 1982 – 1986; четверта – 1987 – 1992; п'ята – 1993 – 2000; шоста 2002 – 2012), які сукупно забезпечили підготовку переходу до другого етапу, а також прийняття у 2001 році першої стратегії сталого розвитку. Відповідно найважливішими складовими нормативної бази ЄС на **другому етапі – кристалізації політики** – було прийняття в 2010 році стратегії «Європа 2020» з сильною еколого-економічною складовою, Фінансова рамкова угода ЄС на 2014-2020 рр., а також сьома та восьма Програми дій у галузі навколишнього середовища (сьома – 2013 – 2020 рр; восьма – 2021 – 2030 рр.).

В основі прийнятої в 2010 році стратегії «Європа 2020» лежала концепція «зеленої конкурентоспроможності» й одним з пріоритетних завдань було саме стале зростання, в тому числі за рахунок заохочення формування більш ресурсозберігаючої, екологічно чистої та більш конкурентоспроможної економіки [10].

Відповідно до директиви «Європа-2020», національні стратегії розвитку європейських країн мають бути зосереджені на реалізації взаємодоповнюваності стосовно більш традиційних цілей: створення єдиного ринку, лібералізація, прозорість та встановлення загальних правил конкуренції, орієнтація на стратегічні сектори економіки, що визначають конкурентоспроможність. В цілому, реалізація стратегії зеленого зростання в наступні 10 років (2010 – 2019 рр.) перетворила ЄС на світового лідера цього процесу. Так, вже у 2018 році Єврокомісія представила сценарії того, як ЄС та його держави-члени можуть *очолити перехід* до сталого розвитку на благо всіх і як ЄС може виконати визнані майже всіма країнами світу Глобальні цілі сталого розвитку ООН до 2030 року (*SDG – sustainable development goals*).

У 2020 році Парламентом ЄС було прийнято загальноєвропейський стратегічний документу щодо еколого-економічних імперативів економічного зростання під назвою «Європейський зелений курс (європейська зелена



угода)» (European Green Deal, EGD). Ця ініціатива, яка закликає до рішучих та всебічних дій щодо захисту довкілля та боротьби зі зміною клімату головним пріоритетом в політиці ЄС. Серед її головних елементів:

- Обов'язкове досягнення вуглецевої нейтральності до 2050р.;
- Скорочення викидів CO<sub>2</sub> до 2030р. – на 50-55% від рівня 1990р.;
- Прийняття кліматичного пакету ЄС (4 березня 2020р. ЄК офіційно представила проект кліматичного законодавства (*European Climate Law*);
- Запровадження механізму прикордонного вуглецевого регулювання (*Carbon border adjustment mechanism*), яке застосовуватиметься до імпорту певних енергоємних товарів, що надходять з-за меж ЄС;
- Створення механізму справедливого переходу (*Just Transition Mechanism*) (розроблено 14 січня 2020р.), покликаною полегшити перехід декарбонізації енергетичної системи у спосіб банківського кредитування та приватних інвестицій, а також грантів Фонду справедливого переходу (*Just Transition Fund*).

Хоча основний акцент European Green Deal — кліматична політика, програма більшою мірою стосується модернізації економіки. Її можна охарактеризувати як набір ініціатив, пакет рішень, дорожню карту заходів, стратегію чи програму дій Європейської комісії, що передбачає досягнення Європою кліматичної нейтральності до 2050 року.

Протягом тільки 2020 року Єврокомісія оприлюднила низку стратегічних документів у рамках EGD. Зокрема, це нова аграрна стратегія "Від ферми до виделки", Стратегія біорізноманіття, План дій щодо впровадження циркулярної економіки, Кліматичний пакт та інші. Ключовими напрямками EGD є: 1) чиста енергія; 2) кліматична дія; 3) будівництво та реновація; 4) стійка промисловість; 5) стійка мобільність; 6) зменшення забруднення довкілля; 7) біорозмаїття; 8) стійка аграрна політика[7,8].

На тлі економічної та коронавірусної кризи, а також військової агресії росії проти України Європейська зелена угода може стати об'єднуючим елементом, який підвищить стійкість суспільного відтворення, оскільки вона



стосується не стільки кліматичної політики, скільки зеленої концепції модернізації економіки (в т.ч. повоєнне відновлення), а також економічного зростання для забезпечення життя людини у гармонії з планетою та її ресурсами. В цей період **розпочався 3-й етап прискореного зеленого переходу**, основним чинником акселерування політичних та фінансових заходів стала чергова криза, на цей раз світова криза пандемії коронавірусу.

Після спалаху пандемії Covid-19 ЄС вдався до безпрецедентних ініціатив, щоб допомогти своїм державам-членам подолати соціальні та економічні наслідки кризи Covid-19. На думку Комісії, дії щодо відновлення мають узгоджуватися з Європейською зеленою угодою та поняттям конкурентоспроможності, які відображаються в звітно-оціночному документі «Європейський семестр 2020 року і в такому сенсі економічна відповідь на кризу Covid-19 «пропонує унікальну можливість прискорити зелений перехід» [10,12]. Після важких і тривалих переговорів між національними урядами та інституціями ЄС у грудні 2020 року Союз узгодив програму відновлення ЄС наступного покоління, надавши їй 750 мільярдів євро, які будуть розподілені між державами-членами [10]. У центрі цієї Програми ЄС знаходиться Фонд відновлення та стійкості, який складається з 672,5 мільярдів євро (360 мільярдів євро позик і 312,5 мільярдів євро грантів), доступних для підтримки реформ та інвестицій, які здійснюються державами-членами ЄС. Для того, щоб отримати доступ до цих ресурсів, країни ЄС розробляють та подають національні плани відновлення та стійкості (NRRPs), в яких детально викладаються елементи реформи та обсяги інвестицій, які мають бути завершені до 2026 року. В такий спосіб фінансово стимулюється впровадження інтеграційної політики згуртованості країн-членів навколо загальноєвропейських цілей. Такі національні плани мають узгоджуватися з завданнями поточної Програми дій у галузі охорони навколишнього середовища. Із 2021 року на базі 7-го комплексу прийнято 8-му Програму (Environment Action Programme) (EAP), яка встановлює напрямок європейської екологічної політики на період до 2030 року. 8-ма Програма дій покликана



сприяти досягненню цілей Європейського зеленого курсу та містить заклик до активної участі всіх зацікавлених сторін на всіх рівнях управління для забезпечення ефективного виконання законів ЄС у галузі зміни клімату та охорони навколишнього середовища. В цілому розроблені за такими ключовими принципами національні плани відродження та стійкості (NRRP) будуть «всеосяжною та адекватно збалансованою відповіддю на економічну та соціальну ситуацію» держав-членів і мають сприяти всім шість стовпів RRF, враховуючи при цьому конкретні виклики, з якими стикаються відповідною державою-членом [10]. В ході формування загальнонаціональної стратегії повоєнного відродження України треба буде обов'язково врахувати, з точки зору майбутнього членства в ЄС, вимоги Єврокомісії до розробки національних планів відродження та стійкості.

**Висновки.** Новий Глобальний Зелений Курс став важливою віхою у визнанні необхідності переходу до відповідального суспільного відтворення, що включає екологічно безпечне виробництво, обмін та споживання. Впровадження Глобального Зеленого Курсу пройшло було реалізовано в декілька етапів і базується на десятиліттях наполегливої роботи експертів, дослідників та міжнародних організацій. Кожен з цих етапів задавав певні глобальні тренди інституційно-екологічного забезпечення зростання та створював орієнтири, пріоритети та моделі оцінки для окремих країн та їхніх інтеграційних утворень, таких як ЄС. Країни-члени ЄС активно працюють над удосконаленням законодавства для підтримки зеленого курсу. Це включає ратифікацію міжнародних угод та створення національних планів з енергії та клімату. Ці практики можуть слугувати прикладом для України, надаючи цінний теоретичний досвід для впровадження зеленого курсу в майбутньому. ЄЗК відкриває нові можливості для України в промисловості, сільському господарстві, енергетиці та фінансах. Участь України в ЄЗК сприятиме її інтеграції в європейські процеси та зміцненню співпраці з ЄС.

**Список використаних джерел:**



1. Боровик Ю. Т., Єлагін Ю. В., Полякова О. М. «Зелена економіка»: сутність, принципи, перспективи для України Вісник економіки транспорту і промисловості № 69, 2020. С. 75-83.

2. An Action Agenda for Sustainable development Report for the UN SecretaryGeneral. Published by Sustainable development solution network, 2013. - 62 pages// available at: <http://unsdsn.org/files/2013/06/130613-SDSN-An-ActionAgenda-for-Sustainable-Development-FINAL.pdf>

3. Бережна Ю. С. Концепція «зеленої економіки»: міжнародний аспект *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського* Т. 25 (64). 2012. № 1. С. 210-215.

4. Стан і перспективи розвитку зеленої економіки та зеленого бізнесу в Україні. Аналітична доповідь// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.eep.org.ua](http://www.eep.org.ua)

5. Кумачова А. С. Політика формування та розвитку «зеленої економіки» як специфічний об'єкт державного регулювання. Електронне наукове фахове видання «Державне управління: удосконалення та розвиток». 2015. № 12. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=934>.

6. С.К. Харічков, В.І. Крутякова. Ключові орієнтири інноваційної моделі економіки України на засадах сталого природогосподарювання // ЕКОНОМІКА: реалії часу. – 2014. – №2 (12). – С. 175-183.

7. INCLUSIVE GREEN ECONOMY POLICIES AND PRACTICE Edited by Derek Eaton & Fulai Sheng Zayed International Foundation for the Environment & Tongji University, 2019. 300 p. <https://zayedprize.org.ae/uploads/files/IGE-policy-and-practice.pdf>

8. Barbier, E. (2010). How is the global green new deal going? *Nature*, 464, 832-833.

9. European Commission. Circular Economy Action Plan. – Available at: [http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm)



10. European Commission (2020s) Europe's moment: repair and prepare for the next generation, Communication from the Commission, COM(2020) 456 final, 27 May 2020.

11. UN Environment (2011). Decoupling natural resource use and environmental impacts from economic growth. In: Fischer-Kowalski, M., Swilling, M., Von Weizsacker, E. U., Ren, Y., Moriguchi, Y., Crane, W., Krausmann, F., Eisenmenger, N., Giljum, S., Hennicke, P., Romero Lankao, P. & Siriban Manalang, A. (eds.) A Report of the Working Group on Decoupling in the International Resource Panel. Nairobi: United Nations Environment Programme.

12. UN Environment (2015). Uncovering pathways towards an inclusive green economy: A summary for leaders. Nairobi: United Nations Environment Programme.